

ÉÉN
STERK
SOCIAAL
DUURZAAM
LIMBURG

Frank Smeets

De nieuwe Vlaamse regering slinkt de provincies verder af: persoonsgebonden materies zijn niet langer een provinciale bevoegdheid. Deze beslissing treft rechtstreeks de beleidsdomeinen Welzijn, Sport en Domeinhof. Het beleidsdomein Wonen, dat vroeger in onze provincie vooral een sociale invulling kreeg, is beperkt tot de grondgebonden acties.

In december 2012, bij het begin van deze legislatuur, werd ik bevoegd voor de beleidsdomeinen Welzijn, Wonen, Sport en het domein Dommelhof. We waren toen in volle onderhandeling met de toenmalige Vlaamse regering over de interne staatshervorming. We legden de laatste hand aan de bestuursakkoorden die de bevoegdheidsverdeling vastlegden tussen Vlaanderen en de provincies over de persoonsgebonden aangelegenheden. Op 19 april 2013 werden de bestuursakkoorden door de Vlaamse regering goedgekeurd. Voor welzijn, gelijke kansen en sport werden de provinciale taken afgebakend vanaf 1 januari 2014. We begonnen met goede moed aan de herprofilering en de reorganisatie van ons provinciebestuur naar de geest en de letter van deze bestuursakkoorden.

Deze bestuursakkoorden waren echter geen lang leven beschoren. De huidige Vlaamse Regering maakte in haar regeerakkoord van juli 2014 het voornemen bekend om de persoonsgebonden aangelegenheden bij de provincies volledig te schrappen. Na enkele maanden werd duidelijk dat dit zou gebeuren vanaf 1 januari 2017. In 2015 werden inventarissen en afspraken gemaakt over de overheveling van deze bevoegdheden. 2016 wordt het jaar van de transitie.

Het grootste deel van mijn bevoegdheden valt dus weg. 2016 zal het jaar van de overdracht of vereffening worden. Hierbij hoop ik dat de door het provinciebestuur opgebouwde expertise van mensen, middelen en netwerken zo goed mogelijk kan worden overgedragen naar de gemeenten of naar Vlaanderen.

Enkele bevoegdheden kunnen we toch bij de provincie behouden. Het beleidsdomein wonen krijgt meer een grondgebonden invulling. In het vooruitzicht van de komende herziening van de ruimtelijke structuurplannen bij provincie en gemeenten, zullen we opnieuw de woonbehoeften in kaart brengen. We zullen daarbij vooral aandacht hebben voor de huisvesting van enkele bijzondere doelgroepen.

Bij ontwikkelingssamenwerking zal de aandacht en het geld nog meer gaan naar projecten in het zuiden die eerder aansluiten bij grondgebonden aangelegenheden. Terwijl de sensibilisatie in het noorden, wat eerder persoonsgebonden is, wordt afgebouwd.

En tenslotte dan de uitzondering op de regel: Dommelhof, het provinciaal centrum voor cultuur en sport, blijft volgens de laatste berichten van de Vlaamse Regering bij de provincie. We zullen hier dus verder blijven inzetten op G-sport met de aanpassing van een aantal kamers in Dommelhof en de voorbereiding van de investering in een G-fitnesszaal.

BELEIDSDOMEIN: **Sport**

1 WE BOUWEN HET G-SPORTCENTRUM DOMMELHOF VERDER UIT

Door het decreet op het lokaal sportbeleid en het bestuursakkoord sport van 2013 lag de klemtoon van het provinciaal sportbeleid op G-sport. Volgens het regeerakkoord zou sport, inclusief G-sport, helemaal wegvallen bij de provincies. Het G-sportcentrum Dommelhof zou dus in principe overgenomen worden door Vlaanderen. Volgens de gesprekken met het kabinet van de Vlaamse minister van Sport blijkt nu dat Dommelhof een provinciale instelling blijft en dat we er een G-sportbeleid mogen blijven voeren, maar dan enkel binnen de instelling en niet daarbuiten.

Wij zetten onze mensen en middelen dus verder in om het G-sportcentrum Dommelhof verder uit te bouwen met activiteiten en investeringen.

In het verblijfsgebouw zullen we 5 bijkomende kamers ombouwen, zodat we in totaal over 8 kamers met 22 bedden voor rolstoelgebruikers beschikken. Deze investering bedraagt 176 557 euro exclusief BTW, waarvan 43 775 euro wordt gesubsidieerd door Toerisme Vlaanderen. We bereiden de bouw voor van een G-fitnesszaal met 2 aangepaste kleedkamers en 2 aangepaste toiletten voor mensen met een beperking. In 2016 is 75 000 euro voorzien. In 2017 is 600 000 euro is voorzien, waarvan 202 500 euro gesubsidieerd door Vlaanderen in het kader van de projectoproep bovenlokale sportaccommodaties.

BELEIDSDOMEIN: **Welzijn****1 DE SOCIALE KAART**

De 5 Vlaamse provincies en de Vlaamse Gemeenschapscommissie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest investeren al sinds 2001 samen in www.desocialekaart.be. In 2014 werd, samen met het Huis voor Gezondheid vzw in Brussel, een nieuwe versie van de website ontwikkeld.

In 2016 maken we met de beschikbare informatie uit de sociale kaart een digitale “sociale gids” op maat voor onze Limburgse gemeenten. Wie op zoek is naar dienstverlening rond zorg en gezondheid in zijn/haar gemeente, kan die daar vinden.

We werken ook verder aan een bredere bekendmaking en geven vormingen op vraag en op maat.

Vanaf 1 januari 2017 wordt de sociale kaart overgenomen door de Vlaamse overheid. Ondertussen zetten we in 2016 onze inspanningen en investeringen verder, rekening houdend met de toekomstvisie van de Vlaamse overheid.

2 SOCIALE PLANNING

De databank “Limburg in cijfers” is al van bij de start in 2013 een uniek instrument voor beleidsplanners. Ze bevat intussen duizenden statistieken en indicatoren over steeds meer (beleids) domeinen: bevolking, sociaaleconomische context, wonen, onderwijs, gezondheid, klimaat, toerisme, bestaansonzekerheden, jeugd, kinderopvang, gezinnen, personen met een niet-Belgische herkomst, personen met een handicap en ouderen.

Via www.limburg.be/socialeplanning kan elke beleidsplanner op zoek gaan naar statistieken en indicatoren over Limburg en de Limburgse gemeenten in de databank “Limburg in cijfers”.

De ontwikkeling van gemeentelijke steekkaarten en rapporten en het via workshops leren werken met de databank voor beleidsplanners staat hoog op de agenda het komende jaar. Op die manier zullen beleidsplanners nog meer dan voorheen kant-en-klaar bruikbaar cijfer- en studiemateriaal voorgeschoteld krijgen ter ondersteuning van hun beleid.

3 NETWERKEN**3.1 ROG**

Vanaf 1 april 2016 start het decreet Persoonsvolgende Financiering voor personen met een beperking. Het decreet Persoonsvolgende Financiering trekt de krijtlijnen voor een heel andere aanpak van de organisatie en de financiering van de ondersteuning en zorg voor personen met een beperking. In 2016 zullen de eerste Basisondersteuningsbudgetten en de eerste Persoonsvolgende Budgetten worden toegekend. Bijgevolg worden de regieprocessen herzien en liggen er heel wat uitdagingen in het verschiet voor het Regionaal Overlegnetwerk Gehandicaptenzorg en de Regionale Prioriteitencommissie om hun werking hierop aan te passen. Het VAPH vraagt aan de provinciale Coördinatiepunten Handicap om tot 1/1/2017 het ROG en de RPC logistiek en inhoudelijk te blijven ondersteunen. Vanaf 1/1/2017 zal dit overgenomen worden door het VAPH. Bij het uittekenen van de regieprocessen gaat het VAPH ervan uit dat de huidige personeelscapaciteit en de expertise van de coördinatiepunten handicap behouden kunnen worden binnen het VAPH. Tussen de provincie Limburg en de cel zorgregie van het VAPH zullen de nodige samenwerkingsafspraken gemaakt worden voor 2016.

3.2 IROJ

Binnen de netwerkcluster jeugdhulp, heeft de provincie Limburg van bij de oprichting sterk geïnvesteerd in de ondersteuning en het voorzitterschap van het IROJ (intersectoraal regionaal overleg jeugdhulp). Dit deden we op vraag van de betrokken sectoren (BJB, K&G, GGZ, AWW, VAPH en CLB). Sinds de oprichting in maart 2014 heeft het IROJ een hele werking uitgebouwd. De rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp werd bij elkaar gebracht, er werd gewerkt aan regionaal onderbouwde beleidsvoorbereiding, een op Limburg toegespitst actieplan rond verontrusting werd opgesteld en de werkgroep rond crisishulpverlening werkte verder. Centraal streven we ernaar een vertaling te maken van het beleid naar het werkveld, aangepast aan het Limburgse landschap. De voornaamste doelstelling voor 2016 is ervoor te zorgen dat de werking verder verankerd wordt, met oog voor een naadloze inbedding in de Vlaamse overheid. Want het welzijn van onze Limburgse jongeren staat voorop.

3.3 LPJ

Het streven naar een naadloze overname door de Vlaamse overheid geldt niet alleen voor het intersectorale IROJ, maar ook voor de ondersteuning die de provincie biedt aan de Limburgse voorzieningen bijzondere jeugdzorg via het Limburgs Platform Bijzondere Jeugdzorg (LPJ). Al vele jaren brengen wij de verschillende voorzieningen uit deze sector samen, zodat ze met gebundelde krachten nieuwe projecten kunnen uitwerken als antwoord op de uitdagingen waarvoor ze staan. Hieruit ontstond onder meer het participatieproject JOPLim en vonden voorzieningen elkaar ook om samen de verplichte informatieveiligheidsplannen uit te werken.

De nood aan gezamenlijk overleg binnen de sector is hoog, zeker nu ze als sector worden aangesproken binnen de integrale jeugdhulp.

3.4 CLIENTOVERLEG EN BEMIDDELING

Naast de ondersteuning van het netwerk rond jeugdhulp geeft het provinciebestuur in opdracht van de Vlaamse overheid ook het loket integrale jeugdhulp vorm. Bij dit loket kan cliëntoverleg of bemiddeling worden aangevraagd. In het opstartjaar 2014 werden 15 cliëntoverleggen en 7 bemiddelingen aangevraagd. In de eerste jaarhelft 2015 waren dat 18 cliëntoverleggen en 7 bemiddelingen. Naast de administratieve afhandeling van de aanvragen, voorzien we vanuit de provincie ook intervisie voor de bemiddelaars en voorzitters. Dit zetten we in 2016 eveneens verder.

3.5 LSO

Het Limburgs Steunpunt OCMW's (LSO) is een netwerk van OCMW-voorzitters, -schepenen, OCMW-secretarissen, diensthoofden en maatschappelijk werkers. Het LSO ondersteunt de OCMW's in de uitbouw van een kwaliteitsvolle, cliëntgerichte hulp- en dienstverlening en is een belangrijke én noodzakelijke partner in het Limburgs welzijnslandschap. De informatie- en ervaringsuitwisseling, de onderlinge samenwerking en de intersectorale afstemming heeft van het LSO een onmisbare speler gemaakt in het realiseren van een kwaliteitsvol en cliëntgericht welzijnsbeleid in onze provincie.

De huidige provinciale ondersteuning behoort bij uitstek tot de persoonsgebonden taken en zal in de toekomst, indien het door de Vlaamse regering nuttig wordt geacht, worden overgeheveld naar de Vlaamse overheid en/of een vereniging van gemeenten of OCMW's.

4 IMPULSBELEID

4.1 HUIZEN VAN HET KIND

Een laagdrempelig aanbod preventieve gezinsondersteuning is een prioritaire doelstelling binnen het meerjarenplan. In 2016 investeren we daarom voor de laatste keer 163 000 euro in de 7 Limburgse regionale samenwerkingsverbanden opvoedingsondersteuning. Zo zorgen we voor stabiliteit in de opvoedingsondersteuning binnen de Limburgse Huizen van het Kind. We bekijken met de Vlaamse overheid hoe deze ondersteuning kan worden verdergezet. Vandaag subsidieert Vlaanderen enkel de centrumsteden (Hasselt en Genk). Wij menen dat elk Limburgs gezin recht heeft op ondersteuning in haar buurt.

4.2 OPVOEDINGSONDERSTEUNING

Naast ondersteuning van de samenwerkingsverbanden biedt de provinciale dienst Opvoedingsondersteuning en Jeugdwelzijn tevens ondersteuning en procesbegeleiding aan de Limburgse Huizen van het Kind. De vooropgezette indicatoren worden ook in 2015 ruim gehaald. Het Europese project in Zuid-Limburg werd afgerond. De methodieken die in het kader van dit project werden ontwikkeld (rond samenwerking, participatie en outreach) zullen verder worden verspreid in Limburg én Vlaanderen. Naast de verdere ondersteuning van de Limburgse gemeenten, spelen we ook in op onze provinciale rol door vanaf het najaar een lerend netwerk op te zetten tussen de verschillende Limburgse Huizen. Verder participeren we aan het Educatief Centrum om op een eenduidige, efficiënte en klantgerichte manier onze materialen en methodieken ter beschikking te stellen van het onderwijs en het werkveld. We zijn in gesprek met de Vlaamse overheid over een goede overdracht van deze werking.

4.3 SALK – EXTRA PLAATSEN IN DE KINDEROPVANG

Een prioritaire doelstelling in het meerjarenplan was het SALK-project om 210 extra inkomensgerelateerde opvangplaatsen voor baby's en peuters te voorzien. Alle 210 plaatsen waren in januari 2015 toegekend. In de loop van 2015 werden er 197 effectief gerealiseerd. Door problemen bij de bouw van een nieuwe voorziening voor de resterende 13 plaatsen werden deze laatste plaatsen nog niet gerealiseerd. Het project zit nu in verdere uitvoering. Vanaf 2017 neemt de Vlaamse overheid de financiering van deze nieuwe plaatsen op structurele basis over.

We voorzien dit jaar 800 000 euro subsidie aan Kind en Gezin voor de financiering van deze bijkomende 210 plaatsen.

4.4 LIMBURGS STEUNPUNT KINDEROPVANG

Met de vzw Limburgs Steunpunt Kinderopvang werken we samen aan de ondersteuning van de Limburgse kinderopvang (baby's, peuters, kleuters en kinderen van de lagere school). Hiertoe voorzien we ook in 2016 nog een impulsfinanciering van 100 000 euro. We ondersteunen daarbij onder meer specifieke netwerken rond inclusieve kinderopvang. Momenteel zijn we in onderhandeling om ook de werking van de vzw in te bedden binnen in de Vlaamse overheid.

De overdracht naar de Vlaamse overheid zal voor de kinderopvangsector al snel realiteit worden. In lijn met deze toekomstperspectieven hebben we dan ook beslist om het vormingsaanbod voor de sector af te bouwen. Maar, hoewel de beschikbare budgetten sterk krimpen, blijven we toch gaan voor een sterk en gevarieerd aanbod. Ook al zal dit minder uitgebreid zijn.

4.5 TAO

De Provincie bouwde de laatste jaren een unieke samenwerking uit met het Team voor Advies en Ondersteuning (TAO) van vzw De Link. We integreerden de “ervaringsdeskundigheid in de armoede” in de eigen dienstverlening. Via onze subsidies stimuleren we openbare besturen en tal van welzijns-, gezondheids- en andere organisaties om hun werking toegankelijk te maken en hun drempel te verlagen voor mensen in armoede. We verwachten dat de Vlaamse overheid deze extra en essentiële ondersteuning zal integreren in haar welzijnsbeleid.

BELEIDSDOMEIN: **Wonen****1 HET NIET-PRIORITAIR ACTIEPLAN WONEN**

De huidige planningsperiode bij ruimtelijke planning (2012-2017) loopt stilaan af en lokale besturen kijken al naar de volgende planperiode (2017-2022). Om hen optimaal te ondersteunen worden nieuwe cijfers, prognoses en taakstellingen voorbereid voor deze periode.

De zorgstrategische planning werd verder geïntegreerd in de werking van de dienst Ruimtelijke Planning en Beleid. Ze wordt ook mee gebruikt bij de woningprogrammatie en de herziening van de Gemeentelijke Ruimtelijke Structuurplannen en de Ruimtelijke uitvoeringsplannen.

Het is de bedoeling om deze zorgstrategische planning als een doelgroepenbeleid mee op te nemen in de woonbehoeftestudies, naast het sociaal object en bescheiden wonen, woonwagengewoners, weekendverblijven...

2 HET PRIORITAIR ACTIEPLAN WONEN VOOR DOELGROEPEN

Het provinciale woonbeleid streeft naar het verbeteren van de kwaliteit van wonen voor alle Limburgers en naar het ontwikkelen van een algemeen inclusief beleid dat gericht is op alle groepen van de samenleving. Voor bepaalde doelgroepen moeten extra inspanningen gebeuren. Diverse projecten worden daarom financieel ondersteund.

2.1 INTERGEMEENTELIJKE SAMENWERKINGSVERBANDEN

Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden wonen worden ook volgend jaar financieel ondersteund. Limburg telt vandaag acht lopende projecten. We voorzien in 2016, 312 000 euro werkingssubsidie.

2.2 WOONWAGENTERREINEN

De Provincie ondersteunt de gemeenten met een subsidie voor verwerving, inrichting en uitbreiding van woonwagenterreinen. De realisatie van voldoende residentiele woonwagenterreinen is opgenomen in het Ruimtelijk Structuurplan Limburg. In 2016 voorzien we 80 000 euro extra bij de 196 000 euro uit de voorgaande jaren.

2.3 ZORGWONEN

In het masterplan ouderenzorg in Limburg 2014-2030 wordt gesteld dat er voldoende aandacht nodig blijft voor huisvesting voor ouderen. Samen met de toenemende zorgvraag is er nood aan meer aangepaste woningen en/of zorgwoningen. Dit geldt ook voor de sectoren personen met een handicap, geestelijke gezondheid of integrale jeugdhulp. Een nieuwe investeringssubsidie stimuleert de ontwikkeling van projecten waarin de relatie wonen-zorg centraal staat. Vanuit de herbestemde SALK-middelen hebben we een totaal van 2 686 250 euro (1 386 250 en 1 300 000) ter beschikking. We spreiden dit bedrag over meerdere jaren. De middelen die terugbetaald worden uit het "Rollend woonfonds Wonen Welzijn" worden in een latere fase toegevoegd.

2.4 HOUSING FIRST

Housing First is een sociaal innovatief experiment dat gericht is op het huisvesten en ondersteunen van daklozen en thuislozen met psychiatrische, gedrags- of verslavingsproblemen. Betaalbare en kwaliteitsvolle huisvesting blijft voor deze doelgroep een knelpunt. We geven een huursubsidie van 57 600 euro aan sociaal verhuurkantoren voor de huisvesting en begeleiding van kwetsbare doelgroepen.

BELEIDSDOMEIN: **Gelijke kansen****1 ADVIESRADEN**

Uit de bestuursakkoorden van 2013 en het gewijzigde “gelijke kansendecreet” volgde al dat het gelijke kansenbeleid van de provincies zich moest beperken tot de eigen bevoegdheden. Dit betekent dus geen sensibilisering meer naar de brede samenleving, noch ondersteuning van gemeenten of gemeentelijke adviesraden. Door de verdere inperking van de provinciale bevoegdheden tot enkel de grondgebonden aangelegenheden wordt de werking van de dienst gelijke kansen nog verder beperkt. Hetzelfde kan gezegd worden over onze adviesraden: de ouderenraad, de gehandicaptenadviesraad, de holebi- en transgenderraad en de vrouwenraad. Deze raden beraden zich nu over hun toekomst. We ondersteunen hun werking nog, maar hebben de werkingsmiddelen gehalveerd.

2 TOEGANKELIJKHEID

Op 4 april 2014 heeft de Vlaamse Regering het extern verzelfstandigd agentschap (EVA) Toegankelijk Vlaanderen opgericht, met de bedoeling het toegankelijkheidsbeleid in Vlaanderen te bundelen. Het Toegankelijkheidsbureau Limburg werd opgeslorpt. Het Provinciaal Steunpunt Toegankelijkheid verloor haar subsidie. De provincie blijft structurele partner in het EVA, maar ons belang spitst zich toe op de grondgebonden aangelegenheden: wonen, infrastructuur, mobiliteit... We geven in 2016 een subsidie van 100.000 euro aan het EVA.

3 INTERDISCIPLINAIRE AANPAK INTRAFAMILIAAL GEWELD

Intrafamiliaal geweld (IFG) blijft één van de meest onder gerapporteerde problemen. In Limburg spreken we over 3.264 geregistreerde feiten in 2014, maar dat is vermoedelijk slechts het topje van de ijsberg. Ook hier geldt: voorkomen is beter dan genezen.

Een goede afstemming en samenwerking tussen de betrokken organisaties en diensten is dan ook essentieel. In Limburg is de afgelopen 10 jaar een succesvolle interdisciplinaire samenwerking op poten gezet: enerzijds door middel van een doorverwijsroute tussen politie, onthaalpunten partnergeweld (CAW) en parket, anderzijds door een ketenaanpak uit te rollen voor zeer complexe en zware geweldsdossiers (LINK) sinds 2013.

Een volgende stap is het opstarten van een Family Justice Center. Bij een Family Justice Center zitten alle nodige diensten onder één dak. De kern van het concept is een fysieke locatie waar slachtoffers van intrafamiliaal geweld - kinderen en volwassenen - terecht kunnen voor alle hulp- en dienstverlening die nodig is om het geweld in het gezin te stoppen.

Het provinciebestuur coördineert en stimuleert de opstart van een Family Justice Center in Limburg.

Waarschijnlijk zal Vlaanderen in 2017 dit initiatief overnemen, het onderbrengen in haar justitiehuisen en de verdere werking van de keten aanpakken.

BELEIDSDOMEIN: **Noord-Zuid**

2016 is het vijfde jaar op rij dat het Provinciebestuur 0,7 % van haar exploitatiebudget besteedt aan ontwikkelingssamenwerking: 647 057 euro in exploitatie en 180 000 euro investeringssubsidie. We ontvangen 147 000 euro van de federale overheid voor het programma “kleur bekennen” in het onderwijs. Hiermee worden twee personeelsleden en hun werkingskosten betaald. We bieden didactisch materiaal aan in ons documentatiecentrum en ondersteunen 11.11.11 met het aanbod voor socio-culturele organisaties “laat je strikken”. Met “Limburg aan zee” willen we gemeentebesturen, lokale raden voor ontwikkelingssamenwerking en plaatselijke actiegroepen ondersteunen om een breed publiek te bereiken.

Het project “afslanking van de provincies” van de Vlaamse regering zegt (voorlopig) niets over ontwikkelingssamenwerking. Ontwikkelingssamenwerking behoort ook niet tot de zogenaamde culturele of persoonsgebonden materies opgesomd in de artikelen 4 en 5 van de bijzondere wet tot hervorming van de instellingen van 1980. Ontwikkelingssamenwerking wordt vermeld in artikel 6ter van die wet, die bepaalt dat een bijzondere werkgroep zal uitmaken welke onderdelen behoren tot de gemeenschaps- of gewestmateries. Ik heb geen kennis van de conclusies van deze werkgroep. Maar mij lijkt de “noord-werking”, de sensibilisatie, vorming en educatie, meer aan te sluiten bij de gemeenschapsmateries en de “zuid-werking”, de echte ontwikkelingshulp, meer bij de grondgebonden gewestmateries. Daarom zullen we in de toekomst vanuit onze provincie de klemtoon nog meer leggen op steun aan vierde pijler organisaties in het zuiden.

Opdrachten die de provincie krijgt van de federale overheid vallen buiten het Vlaams project afslanking van de provincies. We sloten in 2015 een convenant met de Belgische Technische Coöperatie voor het programma “kleur bekennen” voor vier jaar. We kunnen dit project dus verder zetten tot aan het einde van de legislatuur.